

Markovits Pál, A Fiatal Állatorvos

A képen én vagyok mint fiatal állatorvos, Dunaszerdahelyen, 1940-ben. Apám már gyerekkoromban elvitt állatokhoz. Szeretem az állatokat, a lovakat, a teheneket. Hát innen jött, hogy én is állatorvos leszek, bár anyám figyelmeztetett, hogy a magánállatorvos éhen hal, hisz csak a községi állatorvosnak van fizetése. A szüleim azt mondták, legyek inkább orvos. Jelentkeztem is a pécsi egyetemre. Nem vettek föl, ezért 1935-ben elkezdtem az állatorvosi egyetemet. Az évnyitón megjelentek a Turul Szövetség tagjai az előadóteremben, és elmondták, ez itt nem lesz a zsidók paradicsoma. Nekik a hátsó sorban lesz a helyük, engem is oda küldtek. Ezért inkább zsidó hallgatókkal kerültem barátságba. Az állatorvosi egyetemen általában kiváló professzoraim voltak, akik érdekes előadásokkal le tudták kötni a diákokat. Amit az egyetemen megtanultam, az későbbi munkáim során Franciaországban és Amerikában is hasznosnak bizonyult. Amikor 1939-ben befejeződött az egyetem, Bábolnára mentünk a kötelező gyakorlatra,

ahol megmutatták az egész állományt. Főleg lovak voltak, de tartottak marhát, sőt birkát is. A főállatorvos, doktor Szabó Jenő, egyben állattenyésztő nagyon ügyes ember volt. Ott kezdtem dolgozni 1940-ben, egyetemi gyakorlaton. Első állatorvosi munkahelyként Dunaszerdahelyre készültem, de erről Győrben a megyei főállatorvos megpróbált lebeszélni, mondván, hogy túl sok már ott az állatorvos. Akkor már jöttek a zsidótörvények [lásd: zsidótörvények Magyarországon], de nem vették szigorúan. Ott mindenkivel jóban voltam, az 'irodám' a Wosner kocsmájában volt. Kártyapartnerem Weisz Móric volt. Az emberem összeírta a másnapi teendőket, hogy ne kelljen kiszaladni tíz kilométerre, onnan hazajönni, és megint kiszaladni. Úgyhogy meg volt szervezve, hogy melyik nap hova megyek. Nem izgattam magam a többi állatorvos miatt. Nem kellett engedély, és elmentem mindenhova, ahova hívtak. Mint magánállatorvos jól kerestem. Az első évben jobban ment, mint a másodikban. Nyáron volt, hogy ezer pengő is összejött egy hónapban. Ez nagyon sok pénz volt. Karácsonyeste a községi állatorvos nem akart kimenni egy tehén elléséhez. Hozzám irányították a bérlő kocsisát, és karácsonykor, jóval éjfél után világra segítettem az ikerborjakat a tizenhat kilométerre lévő tanyán. A helyi állatorvos leinformált a sárbogárdi lelkészen keresztül, így kiderült, hogy zsidó vagyok. Én nem mondtam senkinek. Általában nem érdekelte őket, úgy csináltak, mintha mindegy lenne nekik, vagy nem tudnák, hogy zsidó vagyok. A munkám első évében szinte csak sikereim voltak, később már voltak melléfogásaim is. Két évig dolgoztam itt.